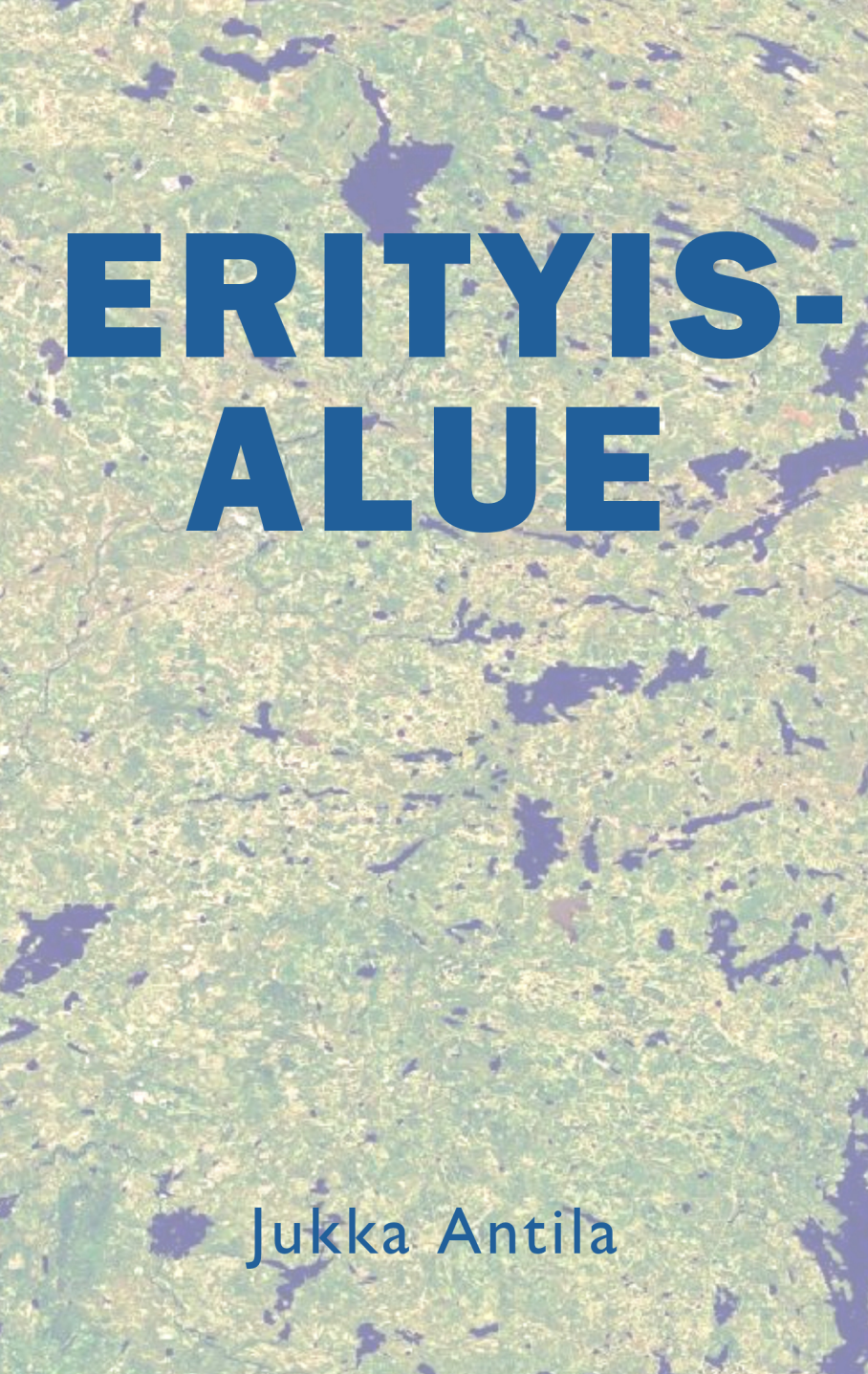

ERITYIS- ALUE

Jukka Antila

E_{ri}tyi_sal_{ue}

Jukka Antila

Erityisalue

Romaani

© 2025 Jukka Antila

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki, bod@bod.fi
Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-2832-1

Rantaa seurailevalla polulla nuori nainen ohitti suuren kivipaaden. Hänellä oli pieni kimppu kellokukkia kädessään ja hän asteli avojaloin entistäkin kiivaammin. Mies jatkoi omaa raskasta askellustaan tietäen, että toinen ei jatkaisi siilauspadolta eteenpäin. Siellä hän viimeistään tavoittaisi tämän. Padon ylittäminen olisi hankalaa ja pysäyttäisi naisen ainakin hetkeksi.

Myös nainen oli todennut umpikujan olevan edessä, ja kun mies tuli aukiolle, hän näki tämän pysähtyneen padon kohdalle. Mies ei sanonut sanaakaan, mutta hymyili lähestyessään naista.

– Mitä sinä tahdot? nainen kysyi vihaa silmissään.

– En minä tahdo mitään, mitä sinäkin et haluaisi.

– Me emme tahdo samaa, jätä minut rauhaan.

– Vielä sinusta tulee minun naiseni, mies sanoi mahattailevasti luullen näyttävänsä hyvinkin uljaalta. – Et sinä ketään muutakaan saa, jos minä kerron kylässä mitä olemme tehneet. Ei ennen Myllykylää pitäisi...

– Mekö? Nainen sanoi. – Sinä sen teit, väkisin. Minä vihaan sinua.

– Järjestyksen mukaan sinä olet minun ja sinulla ei ole siihen mitään sanomista.

– Järjestys on muuttunut, sen sinä hyvin tiedät.

– Mutta kun me synnyimme, kylässä oli vielä järjestys ja siitä minä pidän kiinni.

Mies astui lähemmäs ja yritti tarttua naista vyötäisiltä. Tämä otti askeleen taakse ja viskasi kukat kädestään. Hän oli jo padon kapealla kävelysillalla.

- Älä tule, ennemmin vaikka tapan itseni.

Nainen perääntyi edelleen ja mies huomasi tämän nappaneen hänen vyöltään puukon. Mies haparoi tyhjää tuppeaan ja eteni kohden naista. Tämä laittoi terän omalle kurkulleen.

- Älä nyt tyttö hulluttele! Annahan tänne se!

Miehen ääni vaihteli lepertelystä komentamiseen ja hänen tullessaan yhä lähemmäs nainen käänsi aseensa tulijaa kohden. Mies ei tästä välittänyt vaan tuli itsevarmasti eteen.

- Mene pois, iljetys, nainen huusi ja alkoi huitoa puukolla pitääkseen miehen loitolla.

Mies vain läheni ja vimmastunut nainen, joka huomasi olevansa ahtaalla, perääntyi edelleen. Samalla hän joutui vilkuilemaan taakseen nähdäkseen, ettei kompastuisi tukipuihin tai astuisi ohi lankulta. Alavirran puolella ei ollut minkäänlaista kaidetta ja ylävirran puolella oli vain parin vaaksan korkeudella lankku pysäytystolppien kiinnityksiä varten.

Mies sai naisen toisesta ranteesta kiinni, jolloin tämä huitaisi puukkoa pitelevällä kädellä miestä kylkeen. Ahdistelijan liike pysähtyi ja hänen hölmistynyt katseensa kääntyi naiseen.

- Nyt sinä teit... virheen... narttu...

Mies irrotti kätensä ja painoi sen kylkeensä. Samalla hän haroi toisella kädellä otetta padon matalasta kai-teesta, mutta käsi ei osunut kohdalle. Hän menetti tasapainonsa ja kellahti alavirran veteen. Muutaman kerran käsillä pärskittyään mies jäi kasvoilleen. Paksut vaatteet pitivät miestä vielä hetken pinnalla, kun hän alkoi hi-

taasti lipua veden mukana edemmäs. Nainen tuijotti hetken käteensä jäänyttä puukkoa ja lähti sitten eteenpäin huomaten pian menevänsä väärään suuntaan. Hän pysähtyi ja heitti kädestään puukon, joka lainkaan loiskahtamatta sujahti veteen.

Elisa Virtanen vilkaisi näytöltä allakkaansa ja jatkoi siten puhelimeen.

– Tulkoon sitten tänään, jos asia on kerran tärkeä. Olishan se voinut vähän kertoa mistä on kysymys. Sano, että kahdentoista ja kahden välillä sopisi, minulla on tänään vastaanotto, vaikka eihän täällä ole juuri ketään koko talossa tähän aikaan kesästä.

Elisa vaihtoi osastosihteerin kanssa muutaman sanan päättyneen kesälomansa rauhasta ja sulki puhelimen. Ajatukset olivat jo paperissa, jonka he julkaisisivat erään tohtoriopiskelijan kanssa. Poika painotti Elisan mielestä tekstissä hieman liikaa kurmien ja 1600-luvun papiston erimielisyyksiä, vaikka käytännössä ne olivat kuitenkin vain normaalia yritystä käännyttää rahvasta kirkon helmaan. Paperin ydin olisi kuitenkin niissä Ruotsin valti-onarkistosta löytyneissä asiakirjoissa, joissa kurmien alue määriteltiin nykyistä aluetta huomattavasti suuremmaksi. Tämä olisi varmaan nykyisille vallanpitäjille myrkyä, mutta ei johtaisi mihinkään, eivätkä kurmatkaan osaisi vaatia oikeuksiaan.

Elisa kirjoitti tulevalle tohtorille hyvin ystävällisesti muotoillun muutaman rivin sähköpostin. Tämä oli osoittautunut päteväksi tutkijaksi, mutta tahtoi laittaa tekstiinsä liikaa asioita. Elisa olikin sanonut, että yksi avainkysymys käsitellään kerrallaan julkaisuissa. On uran kannalta parempi tehdä viisi täsmäjulkaisua, kuin yksi laaja tutkimus, jossa hämmennetään kaikkea. Väi-

töskirjassa voi sitten vetää laajemmatkin kokonaisuudet yhteen.

Kalenteri oli auki taustalla ja Elisa palasi sen ääreen. Hän siirtyi seuraavan vuoden alkuun ja laittoi merkin­nän "Out of office" alkamaan tammikuun alusta vuoden loppuun. Tarkemmat päivät ja aiheen voisi laittaa myöhemmin, mutta jo tämä kertoisi viimeisillekin pian lomilta palaaville kollegoille, että hän ei olisi ensi vuonna käytettävissä missään hankkeissa tai palaverissa.

Tammimies vilkaisi ensin polttopuut, ne olivat pysyneet kuivina sateista huolimatta. Keväällä tehty pärekatoksen pikainen paikkaus oli kestänyt, mutta seuraavana kesänä se pitäisi varmaan uusia kokonaan. Pino oli edelleen lähes katoksen korkuinen, viimeiset keräjät suomalaisten kanssa olivat hoituneet yhdessä päivässä.

Patoon oli jäänyt kiinni muutama ajelehtiva vesiruoko. Niistä ei olisi mitään haittaa, mutta Tammimies työnsi ne tapansa mukaan koukkarilla pienojen välistä alavirtaan. Hän jatkoi kulkusiltaa pitkin toiselle puolen ja vilkaisi samalla, että kaikki pienat olivat kohdillaan. Siilauspato oli hänen vastuullaan ja vaikka juuri koskaan ei mitään vaurioita tai jokeen karannutta tavaraa ollutkaan, paikat tuli katsottua lähes joka päivä.

Tarkastettuaan padon Tammimies lähti joen toista puolta alavirran suuntaan. Päämiehen kanssa oli sovittu, että sitäkin puolta oli hyvä pitää silmällä. Niinpä Tammimies tapasi nykyään käydä lähempänä rajaa katsomassa, oliko jokivarressa liikkunut kutsumattomia vieraita. Vaikka hän oli avojaloin ja koetti valita hieman eri reittejä, pelkkä hänen oma kulkemisensa oli muodostanut metsään paikoin havaittavia polkuja. Joskus, Tammimiehen käydessä hieman kauempana, oli virstan päässä alavirralla ollut rannassa kirjavia roskia ja rautatölkkejä, jotka kertoivat suomalaisten liikkuneen seudulla. Yhden ainoan kerran hän oli niihin törmännyt, mieheen ja naiseen, ja heidät hän säikäytti uhkaavalla

Erityisalue liikkuu vaihtoehtoisessa todellisuudessa, ja nimenomaan siinä versiossa, jossa Ruotsin kuningatar Kristiina antoi 1600- luvulla Koillismaalla sijaitsevalle Kurmien yhteisölle itsehallinnon.

Satojen neliökilometrien kokoinen alue rajoittuu Taivalkosken, Pudasjärven, Puolangan ja Suomussalmen kuntiin. Kurmien eristäytynyt ja eristetty yhteisö on säilyttänyt elintapansa meidän päiviimme saakka. Lait erityisalueista ja alkuperäiskansojen oikeuksista turvaavat tämän pienen ryhmän oikeudet.

Kanssakäyminen suomalaisten ja kurmien välillä pidetään yhteisön suojelemiseksi mahdollisimman vähäisenä. Joskus tapahtuu kuitenkin jotain, jonka vuoksi suomalaisten viranomaisten on käytävä tällä erityisalueella.

